

IZVORNI EHO**SOURCE ECHO**Ana Ilić, *Fakultet tehničkih nauka, Novi Sad***Oblast – SCENSKA ARHITEKTURA I DIZAJN**

Kratak sadržaj – Rad „Izvorni eho“ je događaj izlagačko-performativnog karaktera. Ideja je da se kroz višemesečni rad zagrebe suština ljudskog bića koje nosi identitet Ane Ilić. Rad se bavi identifikacijom, procesom individuacije i transformacijom pojednica kroz umetnost. Prvi deo rada se bavi psihologijom i pojmom identiteta. Zatim se naglašavaju sličnosti i razlike pojmova pozorište, ritual i performans. Kritička analiza referentnih umetničkih primera obuhvatila je rad umetnica Pine Bauš i Ivon Rajner, kao i rad plesaćkih grupa Džekob Džonas Kompani i Sankai Juku. U poglavlju umetničko istraživanje opisan je proces traganja za temom i sam proces istraživanja pokreta kroz različite psihoterapeutske metode. Proizvod rada na umetničkom masteru je plesni performans i prostorna intervencija.

Cljučne reči: *identitet, performans, pozorište, ritual*

Abstract – The master thesis "Source Echo" is an exhibition-performative event. The idea is to scratch the essence of the human being that carries the identity of Ana Ilić through several months of work. The work deals with identification, the process of individuation and the transformation of individuals through art. The first part of the paper deals with psychology and the concept of identity. Then the similarities and differences between the concepts of theater, ritual and performance are emphasized. Critical analysis of reference art examples included the work of artists Pina Bausch and Yvonne Rainer, as well as the work of the dance groups Jacob Jonas The Company and Sankai Yuku. In the chapter on artistic research, the process of searching for a theme and the process of movement research through various psychotherapeutic methods are described. The product of the work on the art project is a dance performance and spatial intervention.

Keywords: *identity, performance, theater, ritual*

1. UVOD

**Ja sam kap u okeanu,
odvojena i zasebna,
ali unutar sebe osećam ceo okean.**

Definisanje teme master rada je bio proces, a sam master rad alat za istraživanje svog umetničkog i suštinskog bića.

NAPOMENA:

Ovaj rad proistekao je iz master rada čiji je mentor redovni profesor, dr Radivoje Dinulović, a komentor Deneš Debrei, redovni profesor.

Glavna tema rada jeste pronalazak istinitog i autentičnog identiteta u moru arhetipova i socijalnih uloga koje nosimo u sebi. Namera je da se probudi i iskaže unutrašnja svrha umetnika kroz niz istraživanja i kreativnog izražavanja. Osnovna ideja je da se kroz višemesečno putovanje u sebe dođe do sopstvene istine, i da se takva sirova, neobrađena istina otleše. Proces definisanja teme rada je pratio niz životnih promena koje sam na personalnom planu doživela.

Osetila sam potrebu za redefinisanjem sopstvenog identiteta, po prvi put u životu sam dobila želju da istražim gde leži moj najveći potencijal. Da bih našla svoje vrline, morala sam se suočiti sa svojim manama. Preispitivanje svojih uverenja, otkrivanje svoje autentične istine, suočavanje sa pregršt arhetipova i uloga koje nosimo u sebi su bili darovi koje je umetničko stvaranje donelo. Kao krajnji rezultat nastao je događaj izlagačko-performativnog karaktera nazvan „Izvorni eho“.

2. ISTRAŽIVAČKO METODOLOŠKI OKVIR

Ovaj pisani elaborat se sastoji iz tri pisana dela i prikaza završnog umetničkog rada. Master rad „Izvorni eho“ je događaj izlagačko-performativnog karaktera. Ideja je da se kroz višemesečni rad zagrebe suština ljudskog bića koje nosi identitet Ane Ilić. Rad se bavi identifikacijom, procesom individuacije i transformacijom pojednica kroz umetnost. Prvi deo rada se bavi psihologijom i pojmom identiteta. Zatim se naglašavaju sličnosti i razlike pojmova pozorište, ritual i performans. Kritička analiza referentnih umetničkih primera obuhvatila je rad umetnica Pine Bauš i Ivon Rajner, kao i rad plesaćkih grupa Džekob Džonas Kompani i Sankai Juku.

U poglavlju umetničko istraživanje opisan je proces traganja za temom i sam proces istraživanja pokreta kroz različite psihoterapeutske metode. Proizvod rada na umetničkom masteru je plesni performans i prostorna intervencija. Prvi deo rada se bavi teorijskim istraživanjem iz oblasti psihologije i analizi stručne literature Karla Gustava Junga i Džefrija Janga, kao i analizi internet izvora na istu temu. Definisanje pojma identiteta, ega, arhetipova, senke, modaliteta su polazna tačka u mom stvaralačkom pristupu. Pored psihologije, u ovom delu se bavim i Buto (*Butoh*) plesom, prostorom između, koji u buto filozofiji nazivaju MA. Buto je komunikacija sa svetom oko nas i za mene je to bio alat kojim sam otkrivala plesne pokrete i mogućnosti tela. Najveći oslonac za pisanje o performansu su stručne literature Ježija Grotovskog i Ričarda Šeknera. Teorijsko istraživanje se zasniva na analizi stručne literature koja govori o prostoru izvođenja, o pojmu ritualnog pozorišta i

o samom nastanku izvođačkih umetnosti. Drugi deo je analiza referentnih umetničkih primera i u ovom delu opisujem rad nemačke umetnice Pine Bauš (*Pina Bausch*) kroz njena dela „Pun mesec“ (*Vollmond*), „Obred proleća“ (*The Rite of Spring*), „Kafe Muler“ (*Café Müller*). Inspiraciju crpim iz rada plesačke grupe „Džekob Džonas Kompani“ (*Jacob Jonas The Company*), a umetnica Ivon Rajner (*Yvonne Rainer*) i njen rad mi potvrđuju kvalitet pokreta koji nosim u telu. „Sankai Juku“ je buto plesačka grupa koja otkriva beskonačne mogućnosti pokreta koje možemo izvesti. Treći deo govori o samom umetničkom radu i njegovom stvaranju, tj. izlagačko-performativnom događaju pod nazivom „Izvorni eho“, izvedenom 21. juna 2022. godine kod izvora u Popovičkoj šumi koja se nalazi na Fruškoj Gori.

Takođe, opisan je i proces definisanja teme kao i iskustva sa radionica koje je vodio profesor Deneš Debrei i radionica buto plesa. Traženje inspiracije započelo je čitanjem bajki kao što su: Petar Pan, Svirač čudotvorac i ostale narodne bajke sveta. U ovom delu rada su prikazani i autportreti nastali tehnikom crtanja zatvorenih očiju. Opisani su i procesi definisanja pokreta kroz različite psihološke vežbe. Prostor u kome plešem je u trenutku izvođenja performansa za mene sveti prostor, kostim koji nosim je moja koža, a pokret je ogoljavanje Ane Ilić.

3. TEORIJSKO ISTRAŽIVANJE

Pitanja od kojih sam krenula u traganje teme bila su: „Odakle nam dolazi inspiracija? Kako znamo čime treba da se bavimo u životu? Kako uopšte da znamo ko smo u moru svih uloga koje nosimo svakodnevno?“ Da bih dala odgovore na ova pitanja, započela sam višemesečno istraživanje rada Karla Gustava Junga i Džefrija Janga. Jung definiše celokupnu ličnost ili „psihu“ kao skup diferenciranih sistema koji deluju jedni na druge. Neki od tih delova su: ja, lično nesvesno i njegovi kompleksi, kolektivno nesvesno i njegovi arhetipi, persona, anima, animus i senka.

Da bismo razumeli istinski ko smo moramo se suočiti sa svojom senkom, potrebno je razviti stepen svesnosti da bismo razumeli sebe kao ljudska bića. Jung je u svom radu definisao nešto što je univerzalno za svako biće. Na kraju krajeva umovi su nam sazdana od istog materijala. Termin individucije Jung koristi da objasni proces u kome pojedinac postaje psihološki „individua“, koja je zasebna, nedeljiva unija ili „celina“.

Uglavnom se smatralo da je svesni deo psihe jedini ili celokupni psihološki konstrukt pojedinca, ne postoji ništa izvan svesnog, tj. ega. Jung smatra da ukoliko nesvesno postoji onda je i ono deo celine bez obzira da li ga ego percipira. Otelotvorenje Jastva kao najvećeg potencijala podrazumeva proces integracije svih elemenata psihe, počevši od senke [1].

Sa druge strane, Jang, u okviru svoje Šema terapije definiše i šema modalitete preko kojih se osoba ispoljava u datom trenutku. „Šema je obrazac koji započne u detinjstvu i ponavlja se kroz ceo život“ [2]. Prevazilaženjem šema, pojedinac dolazi do svog aspekta „Zdravog odraslog“, koji može da prepozna sopstvene modalitete i može da ih doživi kako simultano, tako i kombinovano.

Ričard Šekner (*Richard Schechner*) u svojoj knjizi Studije performansa polazi od definisanja korena reči „perform“. Njegovo definisanje pojma „performans“ je široko i podrazumeva prožimanje kroz različite društvene sfere i događaje. Na engleskom, koren reči performans je glagol „perform“, što u prevodu znači izvoditi, izvršiti, izvesti, nastupiti. Samim tim reč se koristi u svakodnevici na različite načine. „U poslu, sportu i seksu, ‘izvesti’ znači podići nešto na viši nivo – uspeti, istaći se. U umetnosti, ‘izvoditi’ znači prirediti nastup, predstavu, ples, koncert. U svakodnevnom životu, ‘nastupiti’ znači pokazati se, ići u krajnost, naglasiti radnju za one koji gledaju. U dvadeset prvom veku, ljudi kao nikada pre žive performanse“ [3].

Šekner naglašava glavnu razliku između performansa i pozorišta. U performansu, umetnik ne igra lik, već nastupa kao umetnik i prostor se prihvata onakav kakav jeste, ovde i sada. Pozorište ima moć da oslobađa duhovnu energiju društva i pojedinca tako što se arhetipovi proživljavaju i prevazilaze. U ovakvom pozorištu pojedinac ima mogućnost da osveščivanjem sopstvene istine i svojih arhetipova prođe kroz svoje strahove i nade i na kraju dođe do katarze. U svom radu Ježi Grotovski (*Jerzy Grotowski*) se odrekao drečave šminke i robusnih kostima. On smatra da glumac treba do te mere da vlada svojim telom da iz karaktera u karakter prelazi samo koristeći veštinu i umeće istog. Grotovski naglašava: „Mi se bavimo gledaocem koji ima istinske duhovne potrebe i koji zaista želi da kroz suočavanje sa predstavom analizira samog sebe. Bavimo se gledaocem koji se ne zaustavlja na elementarnom stadijumu psihičke integracije, zadovoljan sopstvenom sitnom, geometrijskom, duhovnom stabilnošću, koji tačno zna šta je dobro, a šta zlo, i nikada ne sumnja“ [4].

Svakog dana se dešavaju rituali. Inicijacije, krštenja, venčanja, sahrane su obredi prelaza. Oni prate transformaciju pojedinca iz jednog životnog doba ili statusa u neko drugo. Da bi neki performans bio ritual potreban je zajednički cilj. Svi akteri i posetioci treba da daju svestan pristanak za učestvovanje, kao i da ulože svoj fokus i energiju na temu kojom se ritual bavi.

4. KRITIČKA ANALIZA REFERENTNIH UMETNIČKIH RADOVA

U analizi referentnih umetničkih primera napravila sam osvrt na život i rad nemačke umetnice Pine Bauš i američke umetnice Ivon Rajner. Zatim sledi kratak opis rada plesačke grupe Džekob Džonas Kompani i japanske buto plesačke grupe Sankai Juku. Pina Bauš je bila nemačka plesačica i koreografkinja, rođena 27. jula 1940. u Solingenu, Nemačka. Umrula je 30. juna 2009. godine. Pinino umeće se ogledalo u savršenom spoju plesnog pokreta, dizajna zvuka i scenografije. Stvorila je preko 50 radova i postigla je svetsko priznanje za svoju umetnost. Uspela je da afirmiše plesni teatar kao novi žanr što je uticalo na razvoj plesa u svetu.

Neka od dela Pine Bauš su: „Pun mesec“ (*Vollmond*), „Obred proleća“ (*The Rite of Spring*), „Kafe Muler“ (*Café Müller*)... Ivon Rajner je rođena 24. novembra 1934. u San Francisku. Ivon je plesačica, koreografkinja, filmski stvaralac i pisac. Svoju karijeru je započela u

Njujorku, 1956. godine, gde i dalje živi. Pina Bauš je pokret usmerila u novi žanr, plesni teatar, dakle od pokreta je pravila dramaturške celine, za razliku od njenog rada Ivon pleše apstraktniji pokret čije razumevanje leži u suptilnijem doživljaju. Džekob Džonas Kompani (Jacob Jonas The Company) je kreativna firma koja ukršta ples i različite medije da bi napravila originalna dela.

Zajednica je jedna od glavnih vrednosti koje neguju u kolektivu firme. Njihov cilj je da svakodnevno inspirišu, bodre i podržavaju jedni druge. Džekob smatra da plesači moraju imati sposobnosti adaptacije, tj. rada u različitim procesima sa različitim umetnicima. Pored koreografije i plesa, ova firma se bavi i kreativnom režijom, kastingom, filmskom produkcijom, nastupima, režijom pokreta, fotografijom...

Sankai Juku je japanska plesačka trupa koju je osnovao Ušio Amagatsu 1975. godine. Amagatsu je tvrdio da je buto dijalog sa gravitacijom. 1980. godine su prvi put nastupili u Evropi na Nensi Internacionalnom festivalu u Francuskoj. Nastup je bio jako uspešan i sledeće četiri godine, trupa radi i putuje po Evropi. Sankai Juku trupa je nastupila u 47 zemalja i posetila više od 700 gradova.

Dobitnici su mnogih nagrada od kojih je jedna na Beogradskom internacionalnom pozorišnom festivalu 1982. godine. Neka od dela su: Jomonšo, Omote, Toki, Meguri, Umusuna, Utsushi, Utsuri, Tobari, Hibiki...

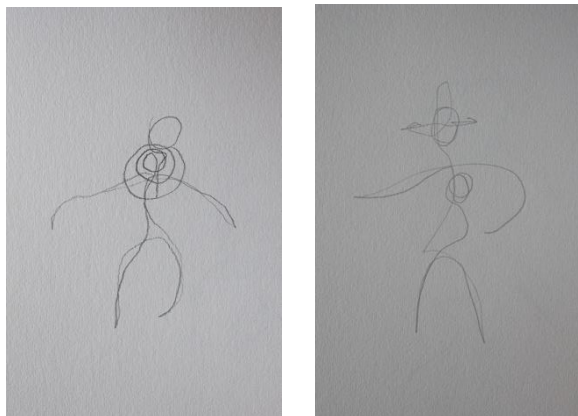
5. UMETNIČKO ISTRAŽIVANJE

Bivši sam student medicine, diplomirani inženjer i dizajner. Već na diplomskim studijama teme vezane za prostor su me posebno interesovale. 2016. godine istovremeno počinjem da se bavim performansom sa vatrom i dizajnim scene za muzičke festivale. Svet priča, pozorišta, filmova i serija me je oduvek zanimao. Prvim projektom u Srpskom narodnom pozorištu, shvatam da je scena nešto što me jako pakreće u kreativnom i stvaralačkom smislu. Želeći da saznam više, upisujem umetničke master studije Scenske arhitekture i dizajna. Svestrana sam i traženje i preciziranje teme je za mene bilo izazovno.

Da bih razumela sebe, morala sam da se bavim sobom, sedela sam sama sa sobom, pisala, plesala i tragala. Da bih ušla u trag svojoj suštini, morala sam da razumem šta to Anu čini Anom, šta je maska i uloga, a šta istina? Ovo pitanje je vodilo ka razumevanju mog sanjarskog aspekta ličnosti. Vratila sam se bajkama i pričama. Po Jungu mitovi, bajke i priče su najlepši i najjasniji prikaz arhetipskih uloga i odnosa. Definisanjem sopstvenih uloga i terapijskim pristupom komunikacije sa sobom dobila sam pokrete.

U okviru umetničkog istraživanja bavila sam se definisanjem identiteta, tragala sam za temom preko bajki i priča. U maju 2021. i u junu 2022. godine prisustvovala sam radionicama scenskog pokreta koje je vodio profesor Deneša Debrei u Kelebiji. Iskustvo koje sam dobila na radionici je za mene bilo veoma značajno. Kretanje od jutra do mraka shodno svojoj inspiraciji, osećaj slobode, ljudski kontakt i kontakt sa prirodom su moje biće potpuno ispunili radošću. Radionica 2021. godine je otvorila vrata novog poglavlja u mom životu, posađena je odluka da master rad bude plesni performans. Traženje pokreta je podrazumevalo svakodnevni rad. Pored joge i

borilačkih veština, u svoju rutinu sam uvrstila i ples. U svom plesu, više težim ka suštini u odnosu na formu. U pokretu mora da postoji emocija ili sećanje. Pokret nosi značenje. Ova značenja sam ispitivala koristeći dve metode. Prvi metod je bio crtanje zatvorenih očiju. Crteži su zatim bili inspiracija za pokret. Drugi metod je istraživanje pokreta preko susreta sa sopstvenim arhetipovima, tj. aspektima, kroz vođeno meditativni proces.

Slika 1, 2. Skice nastale tehnikom crtanja zatvorenih očiju, Oproštaj, Krivica

6. REALIZACIJA I PRIKAZ RADA

Master rad Izvorni eho izveden je na dugodnevnicu, 21. juna 2022. godine u 18h, u popovičkoj šumi na Fruškoj Gori. Na izvođenje su pored komisije i profesora pozvani i meni bliski ljudi, moji prijatelji i kolege. Izvođenje je bilo intimno i broj publike je sveden na minimum. Svaka osoba iz publike je dobila svoj unikatan crtež. Grotovski smatra da je pozorište mesto gde čovek može da ispuni svoje duhovne potrebe i da analizira samog sebe. U procesu rada na ovom umetničkom delu, još jednom sam potvrdila da je telo i pokret tema moje karijere. Izvorni eho za mene ima ritualni karakter.

Namera je transformacija Ane Ilić i njen proces inicijacije u ženu koja bez straha svoje strasti i ljubavi pretvara u umetnost. Master rad počinje kod rampe, na stazi koja vodi do izvora vode. Prostor publike i prostor performansa deli potok. Publika je na uzvišenju i gleda na prostor koji u svom centralnom delu ima krug. U scenografskom smislu, jedina intervencija koja se desila je čišćenje bršljena unutar tog kruga. Ovaj rad posmatram kao ceremoniju. Krug predstavlja sveti prostor. Prostor je podržan prirodnim elementima. Vazduh je svuda oko nas, voda izvire na udaljenosti od deset metara, plešem na zemlji, pored kruga se nalazi činija u kojoj gori vatra. Kostim je ujedno i scenografija performativnog dela mater rada. Na početku razmišljanja o masteru, mislila sam da ću imati aktere. Svaki akter je trebao da predstavlja jedan deo mog uma, na primer: unutrašnji roditelj, unutašnje dete, senka, muški aspekt i ženski. Proces je išao u tom smeru da su se dve postavke ljudi smenile. Donosim odluku da master radim sama. Prva faza plesa u kostimu je želja i potreba da se izađe iz svoje kože, da se otme životu i da se pobegne negde gde je realnost malo nežnija. Međutim iako uspemo da izađemo iz svoje kože, opet se ne osećamo lagodno, jer onda nismo na mestu gde treba da budemo. Izlaženje iz kože predstavlja distancu.

Ta distanca nam omogućuje da se posmatramo i da transformišemo odnose unutar nas samih. Dalji ples će predstavljati tu promenu, sve dok ne skupim snage da se vratim ponovo u istu kožu koju ću sad napokon moći da nosim. Zvuk koji prati plesni performans se zasniva na šamanskom bubnju. Bubanj je praćen različitim vrstama perkusija. Zvučnoj slici je i doprinela priroda, vetar i drveće, insekti, zvuk vode...

Slika 3. *Prostor izvođenja plesnog performansa*

7. RECEPCIJA PUBLIKE

„Instalacije koje su se našle uz put sam shvatila kao neke male oltare ili omaže segmentima tvoje ličnosti, kao uvod u ono što nas čeka. Najdirljiviji element mi je bio igračka Barbi kombi koja, uklopljena u lokaciju i postavljena u situaciju, toliko dramatično odražavala određeno emotivno stanje. Kroz tu instalaciju sam mogla najneposrednije da učitam tvoja osećanja. Nije mi bio potreban nikakav tekst da bih tu situaciju ‘pročitala’. Veliki kvalitet rada vidim u tome što je aktiviran veći broj čula, pogotovo miris koji nas je konstatno vodio. Lokacija na kojoj se rad odvijao je veoma dobro odabran u kontekstu dramaturgije i amijentalnosti prostora.

Odabir šume kao prostora izvođenja je takođe veoma dobro povezan sa temama koje se provlače kroz tvoj rad a to su traganje, putovanje, preispitivanje itd. Postaviti rad u tako monumentalni prostor i izboriti se sa datostima koje šuma nalaže, pritom ne naškoditi okolini i ne narušiti ambijent koji tamo već postoji, je zaita važan adut ovog rada. Odnos scene i gledališta je bio veoma zanimljivo postavljen. Na veoma suptilan način je priroda ‘kustosirana’ i korišćena kao scenografija. Građenje prostora igre postignuto je veoma jednostavnim intervencijama u prirodi (pravljenje kružne površine na zemlji i sklanjanje lijana i šiblja koji su izgradili prostor oko scene i akcentovali ga još više). Samo izvođenje plesnog performansa je bilo veoma snažno i emotivno. Pokreti nisu otišli u puko objašnjavanje emocija već je kreirana slojevita priča koju sam iščitavala iz forme pokreta, ritma, gestikulacije, disanja... Uz pokret, tu je i kostim koji je važan deo izvođenja. Mislim da je dobro odabrana forma kostima koja je veoma funkcionalna u kontekstu scenskog pokreta a i u kontekstu teme odnosno priče.“

8. ZAKLJUČAK

Sami nosimo odgovornost učenja i otkrivanja. Svaki od odgovora na pitanje: „Ko si ti?“ daje jedan trag. Tragovi nikada neće odvesti konačnom cilju. Rad na ovom master radu doneo mi je mnoge spoznaje. Nikad ne možemo da izgubimo ono što je uvek bilo naše. Ples je oduvek pripadao Ani i Ana je oduvek pripadala plesu. Kada plešem, ne moram telu da dajem komande kako da se

kreće, već se ono pomera u harmoniji sa trenutkom. Telo je za mene koren. Zbog toga su ples i pokret savršeni alati za moje umetničko izražavanje. Svako može na svoj način da doprinese lepoti života. Rad na ovom master radu mi je omogućio da shvatim da je moj način ples. Pored toga što može biti umetničko izražajno sredstvo, ples može imati i terapeutsku ulogu. Daje prostor suočavanju sa sobom. U takvom prostoru transformacija je nužna, a svesnom namerom možemo usmeravati te promene.

Sa jedne strane Buto ples nudi mogućnost ogoljavanja ega i plesanja koncepta i ideja koje su univerzalne. Sa druge strane, suočavanje sa svojim kognitivnim umom i podsvesnim sadržajem omogućava proživaljavanje i integrisanje datih i stvorenih uloga. Pozorište može biti sveti prostor. To je prostor u kome mogu da se proživljavaju različite priče, to je prostor identifikacije i konekcije. Priroda nam već nudi savršena scenska rešenja. Uspela sam da ispunim svoju želju, izvođačke umetnosti sam vratila prirodi bar na 2 sata.

9. LITERATURA

- [1] Jung, Karl, Arhetipovi i kolektivno nesvesno, „Routledge“ London, 1959
- [2] Jang, Klosko, Osmislite život iznova, Psihopolis, Novi Sad, 2018
- [3] Šekner, Ričard, Uvod u studije performansa, „Routledge“, Njujork, 2013
- [4] Grotovski, Ježi, Ka siromašnom pozorištu, „Routledge“, Njujork, 2002
- [5] Pina, https://www.pinabausch.org/person/pina_bausch, pristupljeno: 14.04.2022.
- [6] Jacob Jonas The Company, <https://www.jacobjonas.com/>, pristupljeno: 05.03.2022.
- [7] Sankai Juku, <https://www.sankaijuku.com/sankai-juku?lang=en>, pristupljeno 20.04.2022-

Kratka biografija:

Ana Ilić, diplomirala je 2020. godine na Fakultetu tehničkih nauka u Novom Sadu, na smeru Grafičko inženjerstvo i dizajn. Iste godine upisuje umetničke master studije Scenske arhitekture i dizajna. Od 2016. godine bavi se izradom dekoracija i scena za muzičke festivale, koncerte i žurke u okviru novosadske organizacije *Jungle Island*. Na *Exit* festivalu 2019. godine, postavila je svoju scenu na *Gaia Experiment Trance Stage-u*. Početkom 2020. godine radila je u *Srpskom narodnom pozorištu* kao asistent scenografije. Od 2020. godine radi kao član *Infimensions* tima koji se bavi dizajnom scene, izradom instalacija, dizajnom enterijera i eksterijera. Sa ovim timom postavlja glavnu scenu na festivalu *Space Safari* u Belgiji, 2022. godine. Scenu posmatra iz različitih uglova, bavi se performansom (ples sa vatrom) i tokom ove karijere je dodatno dobila uvid u to kako je biti deo scene. U pozorišnoj predstavi *Coloribus nostris* pleše sa vatrom, dok u predstavi *Bjegunci* ima ulogu scenografa, koreografa i glumice. U okviru projekta *Čarobnice* plesala je na koncertu klasične muzike uz beogradsku prvakinju opere Natašu Jović Trivić.